

una deficiència del yin del ronyó. El diagnòstic es pot fer de tantes formes... A Alemanya ara tenen un qüestionari –el venen, és molt car–, que ha d'emplenar el pacient i hi posa: «Problemes de somni: 1-2-3-4. 1: mai, 2: de vegades, 3: sovint, 4: cada dia». Quan ets principiant, necessites més d'una hora per fer la visita, perquè no saps què preguntar, o sigui que ho preguntes tot. Però quan ja tens més experiència, les preguntes són menys i molt més concretes. Per fer el diagnòstic faig molta observació. I faig preguntes del que observo, també. El pols i la llengua també són coses que veiem en el pacient. El pacient ha d'involucrar-se en el tractament. Si tracto un pacient i continua bevent alcohol i fumant i ficant-se al llit a les dues de la matinada igual que ho feia abans, no puc fer res amb ell, necessito que el pacient treballi amb mi. I si tracto una dona per infertilitat i m'arriba a la consulta amb aquesta roba que es duu ara, sabeu?, els pantalons molt baixos i samarretes molt curtes, amb tota la panxa a l'aire –el sistema de reproducció està en el baix abdomen i necessita una correcta temperatura–, i en la primera visita li dic què cal canviar en la roba, què cal canviar en la dieta, i si em diuen que no ho poden fer els dic: «Té, ja te'l pots quedar» –fent referència a l'historial del pacient.

I la dieta, quina importància té per a tu en les teves prescripcions?

La dieta és molt important. Però la dieta que dono no és sobre què menjar sinó com menjar i com cuinar. Molta gent fa sopars copiosos, i quan s'aixequen l'estómac està encara ple. D'acord amb el nostre rellotge biològic, el moment de funcionament òptim de l'estómac és de 7 a 9 del matí. Però el moment de menys activitat és de 7 a 9 de la nit i qualsevol cosa que hi posis en aquestes hores s'hi quedarà fins l'endemà al matí.

En quin país creus que existeix una bona legislació pel que fa a la pràctica de l'acupuntura?

En cap. Pensa en les companyies farmacèutiques. Creus que els interessa el bé dels pacients? El mateix passa amb la legislació. Qualsevol organització que decideix una legislació no està preocupada pels pacients. Els pacients són l'últim a tenir en compte. El que a ells els preocupa és el monopoli, el poder, els diners. Però bé, no es pot dir que no s'estigui fent res útil, com que es demani que els professionals estiguin qualificats.

Tries tractar solament amb acupuntura o hi ha alguna altra teràpia complementària que consideres útil o necessària?

Crec que quan diagnostiques un pacient fas un diagnòstic dels teixits i immediatament busques la forma d'equilibrar això, i cada terapeuta ho fa de la forma que coneix. Sempre és bo conèixer una mica les altres teràpies. Jo sóc metgessa acupuntora. Uso alguns coneixements de dietoteràpia i les flors de Bach. I algunes vegades, si ho crec convenient, derivo els meus pacients a altres terapeutes.

LA REINTRODUCCIÓ DE FEMELLES AL PIRINEU ENGEGA UNA CAMPANYA CONTRA LA RECUPERACIÓ DE L'ESPÈCIE

Els óssos pirinencs desperten de la letargia amb nous rebuigs

El passat mes d'abril es van començar a despertar de la letargia de l'hivern els óssos bruns del nostre Pirineu, i els tècnics i seguidors de l'espècie van començar a fer públiques les cites dels primers albiraments i rastres del plantígrad. Però la notícia ha estat acompanyada de l'anunci per part de França de nous alliberaments de femelles, per reforçar la població del Pirineu central després de la mort de Canelle, l'última óssa autòctona pirinenca, el passat mes de novembre. I, com ja vam avançar a l'USERDA del passat desembre, la Generalitat encara no ha mostrat una estratègia clara i definida de defensa i recuperació de l'espècie després d'aquest luctuós succés.

TXELL CENTENO → PERIODISTA

Els proteccionistes de DEPANA van lliurar el passat 22 d'abril un manifest signat per 50 entitats conservacionistes i centres excursionistes en què demanen al conseller de Medi Ambient, Salvador Milà, que engegui una campanya de suport al plantígrad i sobretot d'informació per a la població que comparteix territori amb aquest gran mamífer. Però els tècnics del Servei de Flora i Fauna del DMAH no donen dades concretes quan se'ls pregunta sobre les accions que pensen portar a terme en aquest sentit. Jordi Ruiz-Olmo, cap d'aquest servei, ha respost a USERDA que donarà detalls de la campanya i de les accions quan se sàpiga en quins punts concrets del Pirineu s'alliberaran les cinc femelles que ha anunciat França.

Mentrestant, el Síndic de la Val d'Aran i ex-president de la Societat de Caça aranesa, Carles Barrera, ha manifestat en reiterades declaracions públiques que a la Val d'Aran no volen la presència d'aquest depredador. El president del Conselh Generau dera Val d'Aran assegura que parla «en representació dels ciutadans de la comarca» i que ningú no vol aquest «animal salvatge». El rebuig que manifesten alguns actors econòmics de la societat aranesa contrasta amb l'acceptació que manifesta la major part de la població de la zona del Bearn, que fa frontera amb Euskal Herria i l'Aragó. Barrera assegura que a la Val d'Aran feia cinquanta anys que no hi havia presència d'ós bru, fins a les reintroduccions de l'any 1996, en què França va alliberar dues femelles d'Eslovènia: Melba i Giva. Els tècnics de la Generalitat que segueixen l'ós bru, Santiago Palazón i el cap del Servei de Flora i Fauna del DMAH, Jordi Ruiz-Olmo, consideren que el plantígrad només va desaparèixer del territori durant un breu espai de temps, entre principis dels noranta i les reintroduccions del 1996. Però els proteccionistes en tenen una altra opinió, com Lluís Toldrà, jurista i seguidor de l'ós bru de DEPANA (Lliga per a la Defensa del Patrimoni Natural), que va més enllà i afirma que en realitat «l'ós bru no s'ha extingit mai del Pirineu català», sinó que en tot cas «es va extingir en la mentalitat de la població local perquè així ho van fer creure els polítics i els

ÓSSA NEREA

mitjans de comunicació». El fet és que als anys vuitanta quedaven molt pocs óssos al Pirineu, després d'haver estat objectiu de les escopetes de caçadors i de veïns que participaven en les batudes per exterminar «la fera» que atacava les ovelles i els pastors.

El llibre *Ós Bru: Crònica d'un extermini*, d'Eugení Casanova (editat el 1997 per Pagès Editors), igual que la memòria dels més grans del territori, està ple d'anècdotes de topades amb l'ós i de caceres del mamífer, així com de fotografies d'alguns d'aquests personatges que mostren un ós mort com un trofeu. En aquest llibre, hi ha nombroses cites i dades contrastades que demostren la presència ininterrompuda de l'os bru a la serralada. El plantígrad era vist com una «fera» que només portava mal als veïns. De fet, els atacs a ramats i la manca de seguretat són els principals arguments que els detractors de l'ós utilitzen per posar-hi la població en contra.

MÉS ATACS DE GOSSOS SALVATGES QUE DE L'ÓS

Però les xifres que aporta el DMAH (Departament de Medi Ambient i Habitatge) són força il·lustradores: el 2003 hi ha declarades 31 ove-

ÓS ZIRA

lles mortes per atacs de l'ós bru al total de Catalunya, mentre que el mateix any només a la Val d'Aran hi ha 74 ovelles «declarades com a mortes per gossos», més 32 a la Cerdanya i 17 a l'Alta Ribagorça, a més de denúncies d'atacs de cans en aquestes comarques, a l'Alt Urgell i al Pallars Sobirà.

Els defensors de l'ós creuen que els beneficis que aporta aquesta espècie, com a netejador natural dels boscos contra la propagació de malalties, i el paper que juga en l'equilibri de la biodiversitat del seu hàbitat és el que realment s'ha de valorar. DEPANA denunciava en un comunicat de fa unes setmanes que «Carles Barrera utilitza el seu càrrec públic per defensar els seus propis interessos com a caçador», i recorda que ha estat president de la Societat de Caça fins fa poc temps. Els proteccionistes creuen que Barrera està posant la població local en contra del plantígrad i que està «intoxicant» l'opinió pública a través de les seves declaracions als mitjans de comunicació, «com ja va fer el 1996 davant l'anunci de l'alliberament de les dues ósses d'Eslovènia».

El regidor de Medi Ambient del Conselh Generau dera Val d'Aran, Xavier Marco, assegura, però, que moltes de les desaparicions al final no ho són, perquè «quan fem les inspeccions sanitàries moltes de les ovelles que havien estat denunciades per desaparegudes les trobem a través del cròter, o del xip en el cas de les de raça aranesa».

Els defensors de l'ós donen altres explicacions als atacs i adverteixen que es podrien evitar si es practiqués la pastura tradicional. Lluís Toldrà, de DEPANA, explica que abans el pastor restava amb les seves ovelles i en companyia d'un o dos gossos d'atura que l'ajudaven. Però actualment, afirma Toldrà, el pastors «deixen les ovelles disperses i només hi pugen per donar un cop d'ull cada setmana o cada quinze dies, possiblement perquè es dediquen a d'altres activitats». La pregunta, doncs, és òbvia: l'ós bru és un perill per a la població i els veïnats del territori o és en realitat una nosa per als projectes especulatiu de certs sectors econòmics de la zona?